

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:

Egy évre Per 1 anno 6.— frt.
Félévre „ 6 mesi 3.— „
Negyedévre „ 3 „ 1.50 „
2 óra „ 2 „ 1.— „
Külföldre 1 évre Per l'estero 8.— „

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
fölvételnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban. (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppelik
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assa-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1887. november 20

Megjelenik minden vasárnap

20 novembre 1887.

A haditengerészet 1888-évi költségvetése.

Reményi Antallól
II.

A „Tiger“ II. osztályú torpédócsirkáló (pótlás a „Seehund“ nevű kimustrált ágyúszázad helyébe) felszerelésének beszerzésére 28,000 frt van előirányozva. E harmadik torpédócsirkáló elkészítésével a másik kettő a Panther és Leopard az ilyenmű hajók építtetése, a mint ez a költségvetésből is kitűnik, befejezettek mondható, minthogy e szám a mi szükségletünknek tökéletesen megfelel.

Egy torpédóvedettahajóra a hadihajók listájából kitörült „Curatone“ csavargőzös pótlásul, 260,000 frtot látunk előirányozva. Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, mennyire szükséges torpédó flottillánk kiegészítése végett néhány ilyen nemű hajó, minthogy a vedetták hivatala a közvetlen terepüket kikélni, a csoportokba egyesített torpedócsirkálókat vezetni, másrészt pedig az ellenséges torpédócsirkálókkal harcra bocsátkozni és támadásukat elhárítani.

A torpédóflottilla további programmszerű fejlesztésére 500,000 frt kívánatik meg, a miből azt kell következtetnünk, hogy ez éven még egy harmadik vedettahajó is építés alá kerül. Arra nézve, hogy menhelyekül szolgáló torpédójárművek is fognak el ké-

szülni, miket háboruban a torpédóflottilla nem nélkülözhet, nem találunk a budgetben semmiféle utbaigazítást és egyáltalában e tétel felől semmiféle közelebbi adatot. A régi „Lissa“ páncéloshajó pótlására készült összesen 1,900,000 frtba kerülő első csirkálóra, melyre tavál 200,000 frt első részlettel és a fennmaradó részlettel 650,000 frt fog fordítani.

A „Ferdinand Max“ átalakításának folytatása végett utolsó élelőtti részlet gyanánt 590,000 frt van előirányozva.

Ez a toronyhajó, mely a múlt nyáron bocsátott vízre, csak 1889-ben fog tehát elkészülni, minthogy építése 1883-ban vétettett fogantatba. A rendkívüli kiadások rovatában a „Kronprinz Rudolf“ toronyhajó tovább építésére hetedik részlet gyanánt 450,000 frt van előirányozva, és minthogy az összköltségekben még 747,000 frt marad fenn, úgy ezen 1882-ben megkezdett hajó elkészülése 1890 előtt alig remélhető. Ha meggondoljuk, hogy a „Stefánia“ és a „Rudolf“ toronyhajók egyedül képviselik a haditengerészetben a legújabb elvek szerinti konstruált csirkálókat, melyeknek tehát háboru esetén a legkiválóbb szerep jut osztályrészül, sőt a melyeknek működése éppenséggel döntő leend, csak dícséretet érdemel úgy a delegációk mint az adófizető közönség részéről a tengerészeti vezetőség amaz önmegfartóztatása, hogy nagyobb rész-

letet nem igényel. Reméljük azonban, hogy véletlen a békére való kilitásainkkal gonosz játékot űzni nem fog. Ezzel befejeztük volna a hajóépítkezések fejezetét.

A fegyverek, t. i. ágyuk, ágyútalpak, felszerelések, tengeri aknák, torpédók stb. rovatában rendes kiadások ezimén 228,000 frt, a rendkívüliek ezimén 412,630 frt van előirányozva, a minnek megokolásánál örömmel értesülünk, hogy a Krupp céggel történt tárgyalások folyamában lehetségesnek találtatott, hogy úgy a „Stefánia“ és „Rudolf“ toronyhajók 15 centimeter kaliberű mellékágyúknál mint a csirkáló kofhajók szükségessége 24 centimeteres ágyúknál a régi Krupp-matéria az ágyuk tüzei értékének minden csökkenése nélkül alkalmazható, miáltal nagy megtakarítás éretik el.

Intézetek, különböző fegyvergyári építkezések, házbér, különböző tengerészeti kiadások és a tengeri tőkéképék tökéletesítése számára 131,17 frt van előirányozva. Végül az adriai tenger vitorlakönyvének kiadására szükséges 2300 frtból ennek fele, 1150 frt van fölvéve a költségvetésbe. A viharoktól oly gyakran látogatott Adria behajózása rendkívüli nehézségekkel jár, a létező vitorlakönyvek nagyon hiányosak, miert is hadi — és kereskedelmi tengerészetünk tisztjei bizonyára örömmel üdvözlők az adriai tenger új vitorlakönyvének megjelenését.

A hadászati szempontból annyira fontos dunai vonal vízi védelme érdekében az idej budgetben sem történhetett gondoskodás és továbbra is — úgy a hogy — a két jó régi monitorra marad bízva.

Hogy a tengerészeti vezetőség még kisebb előterjesztést tegyen a delegációk elé, nem volt remélhető, hiszen igényeivel amugyis a legerényebhatók közt mozog, ama nehéz és bonyolódott feladatokhoz képest, miket megoldani kötelessége. És egyttal azt is el kell ismernünk, hogy az idej budget is bizonyítja a komoly akaratot megtakarításokat eszközölni, a hol csak lehetséges, és másrészt — a mennyire eszközei megengedik — a flottaanyagának a modern haladás szemlémében mulhatatlanul szükséges átalakítása és a viszonyainknak megfelelő fegyverek megválasztása körül óvatosan és úgy a többi tengeri hatalmasságok, mint a saját tapasztalatainak minden tekintetben kellő megfontolással jár el.

A fumei forgalom emelkedése.

A magyar tengerpart felé irányuló forgalomban már huzamosabb idő óta mindinkább érezhető lanyhaság állott be. E lanyhaság ez őszj idény elején annyira megváltozott, hogy a kikötő városban az idő szerint annyi áru van összehalmozva, a mennyi még az 1885-ik évi emlékezetes ártorlódás alkalmával sem volt.

A FUMEI TARCZAJA

OLASZ MŰVÉSZEK, OLASZ MŰTERMEK.

Irta:

SZANA TAMÁS.

I.

A modern olasz művészetet nemzetközi tárlatokból megismerni csaknem lehetetlenséggel. — Európa nagyobb városában alig van műkiállítás, melyen az olaszok kisebb vagy nagyobb számban meg ne jelennének; de az általok k állított művek távolról sem tartalmak igényt arra, hogy az újabb időkben nagy lendületnek indult olasz művészet méltó képviselői gyanánt szerepeljenek.

Míg a legtöbb nemzet rendszeren kívül alkotásait küldi az ilyen kiállításokra, s a versenyben elsőrangú művészei által képviselteti magát; az olasz sohasem mutatja magát egész erejében s éppen a legnevezetesebb művészek csak kivételképen szájuk el magukat arra, hogy hazájok határára átléjenek. Ezért sok közepeszerű olasz festő és szob-

rász neve ismeretessé, sőt mondhatnám jóhangzásúvá is válik a külföldön, míg a legjobbak, éppen e tartózkodás következtében, ismeretlenek maradnak.

A szereplési vágy hiányán kívül van egy más körülmény is, mely gát abban, hogy a jobb olasz művészek alkotásai a külföldre is eljussanak. Olaszországban a művészetek par excellence hazájában csaknem minden nagyobb városnak megvan a maga művészi köre, iskolája. Nápoly, Róma, Flórenz, Veneze, Milano Turin megannyi központjai a művészetnek, s csaknem mindegyikben él egy-egy kiváló művész, ki maga körül tudja csoportosítani a fiatal tehetségeket, iskolát alkot s művészi életet teremti. Olaszországban ezért a szó szoros értelmében egymást érik a kiállítások. Alig nyílt meg az egyik, már újnak rendezésén fáradoznak, s a képirónak esetjét, a szobrásznak vésőjét derekasan kell foglalkoztatnia, ha azt akarja, hogy egyik vagy másik tárlatról el ne maradjon. Az olasz művész, ha csak telheti, ezekben résztvesz; nemcsak mivel ambíciója serkenti, hogy újabb és újabb élelőtti adjon magáról; de azért is, mert a kiállítások kiválóbb darabjai rendszeren

az uralkodóház, az országos vagy városi gyűjtemények birtokába kerülnek. Mióta Rómában megvetették alapját a modern műemlékek gyűjteményének, a művészi körökben minden újabb kiállítás valóságos forrongást idéz elő. Hetekig nem beszélnek másról, mint a vásárlásokról, s minden művésznek ambíciója, hogy legjobb műveit a római új képtár számára vásárolják meg; még akkor is, ha netalán itt vagy ott magasabb áron is tudhatna azokon. A kormány vásárlásai eké a legújabb időkben hatalmas lökést adtak az olasz művészetnek s egyttal útját állják annak, hogy a jelentősebb művek külföldre vándoroljanak. Ezért szegények a nemzetközi tárlatok jelesebb olasz művekben, s ezert látszik az olasz viszonyokkal ismeretlen idegen előtt maga az újabbkori olasz művészet is szegényesnek.

Nagy hátrányára van az újabb mesterek megismerésének az is, hogy az egyes kiállításokról képes tárgymutatókat nem készítenek, s a nagy közönség közé még a legjobb alkotások közül is csak kevés jut el metszetekben vagy fényképekben. Olaszországban, hol a régi művészetnek talán minden emléke le van

fényképezve, a modern alkotások sokszorosítására nagyon kevés gondot fordítanak. Városról-városra kóborolhat az idegen, úgy egy-egy városi festőművész szobor másolatát megkaphatja, s a Flórenzi Alinari-céget kivéve, nincs talán egyetlen műkereskedés sem, mely az újabb alkotások megismertetését földadának tekintené. En legalább Nápolyban napokig kutattam, míg Morelli és Michetti jobb képsinek másolatát megszerzhettem; a római műtárgyaknál pedig kizárólag emlékező tehetségemre kell támaszkodnom, mert a szoborok vagy fényképeket sehol nem találtam. — Maga az olasz kritika sem nyújt kielégítő tájékoztatást. A modern művészet ismertetésével — a tárlatok megnyitásakor — csakis a napi sajtó foglalkozik, s az egyetlen újabb műtörténelmi tanulmány: Camillo Boito könyve a mai olasz szobrászatról és festészetéről épen hét évvel ezelőtt látott napvilágot, a mikor a mai napság legfőbb emlegetett festők és szobrászok még legfőlebb csak reményteljes kezdők voltak.

Az idegen író ez okból igen nehéz földadatra vállalkozik, ha a mai olasz művészetéről csak némileg is tájékoztató

Négy öt ezer vagonárú vár ez idő szerint elszállításra. Ha ez árúknak óriási mennyiségét figyelembe vesszük, alig csodálható a lázas tevékenység melyet egy a m. kir. államvasutak igazgatósága valamint ennek fiumei forgalmi főnöksége, az árú elszállítása érdekében kifejtési törekedtek.

E törekvésük azonban, a kellő hajók hiányában nem járt nagyobb sikerrel. — A tengeri hajók viteldíjai ugyanis a Fekete tengeri forgalom rohamos kitörése folytán hirtelen emelkedtek minden felé. — A nyugoti kikötőkben hasonlóképp nagymennyiségű árú vártak elszállításra, s ennek következménye lőn, hogy kikötőnk a hajók még a szokottnál is csekélyebb számban keresték föl.

E körülményen kívül nagyban akadályozták a hajóknak rendes időben való megérkezését a rendkívül erős tengeri viharok is, melyek tudvalevőleg már a múlt hó óta folyton meg megújlnak.

A m. kir. állami vasutak igazgatósága okulva az 1885 évi forgalmi torlódáson, a maga részéről már jó eleve gondoskodott, hogy az árú főnakadás nélkül érkezzenek meg.

A fiumei szállító azonban hajók hiányában nem továbbíthatták az árúkat rendeltetési helyére. A hajók hiányának következménye lőn, a hajóviteldíjainak hirtelen emelkedése, mely szintén nagyban hozzájárult az árú összehalmozódásához, úgy annyira, hogy e hét végén csupán a lisztművekkel 900, s a többi az a' szl ával 400 vagonra való, összesen 5000 vagon árú volt Fiumében összehalmozva.

A kényesebb természetű árúkat (liszt) a fiumei forgalmi főnökség a tárházakban helyezte el, s ugyancsak elraktározta a szilvaszállítmányokat is, a mennyiben azt a finomabb árú nagy mennyisége megengedte.

Az árúkból a kikötői tárházakba 2259 vagon, a vasuti tárházakba 1740 vagon a szabad rakhelyekre pedig megközelítőleg ezer vagon rakomány (fűnemi) helyeztetett el.

Nehogy azonban az árú fálhalmozódásból a m. kir. állami vasutak vonalain az 1885 ikéhez hasonló árutorlódás keletkezzen, a magyar királyi állami vasutak igazgatósága, kénytelen volt rendkívüli eszközökhöz nyulni. Mindenek előtt fölemelte a raktárdíjakat, és pedig oly czézből, hogy a helybeli szállító czégek az árúkat az ide már megérkezett hajókra leendő elhelyezéséről a nál gyorsabban gondoskodjanak, s ez okból a következő értesítést bocsátot a ki:

„Ezennel közlőnk, hogy Fiume állomásunkon az oda érkező szállítmányok késedelmes elhajózása következtében beállott á-

rutorlódás megelőzése végett a nagyméltóságú közmunka- és közlekedési m. kir. ministeriumnak magas engedélye alapján a folyó évi november hó 13-tól kezdve oda érkező és a vasuti tárházakban raktározó küldemények után további intézkedésig, a fiumei kikötő-tárházak és szabad rakhelyek kezelése tárgyában 1883. évi január hóban kiadott szabályzathoz tartozó díj-szabás III. szakaszában megállapított fekbérmentes idő fentartása mellett, az első négy napra 100 klg-ként az eddigi (hetenkénti) 1 kr. helyett naponként 0.5 kr. a további időre pedig naponként és 100 klg-ként a rendes 1.5 krnyi fekbérletet szedjük be.

Budapest, 1887. november hó 12-én

Az igazgatóság.

Meggyőződünk arról, hogy a m. k. állam vasutak igazgatósága, valamint a helybeli forgalmi főnökség intézkedései nemesak a legszélesebb körűek de egy-szersmind szükségesek voltak arra nézve, hogy Fiumének és a fiumei áruforgalomnak jól fölfogott érdekei ezáltal is a lehetőleg megóvassanak. — Hiszük, hogy a szállító czégek a vasuti közvegekkel vállalva és rövid idő alatt fogják a már-már szünni kezdő akadályokat teljesen elhárítani.

Fiume és a Deákszobor.

A Deákszobor megkoszorúzására illetőleg a Deákmauzoleumban a fiúemek részéről elhelyezendő koszorú ügyében a bizottság tevékenysége a polgárság részéről folytonos áldozatkészséggel találkozik. Az üléseket a bizottság meg-megújítja, s az aláírások még mindig folyamatosan vannak.

A bizottságnak, mely ez idő szerint a mauzoleumban elhelyezendő ezüst koszorú tervezetével van elfoglalva, Gerlőczy Károly Budapest fővárosi alpolgármestere, már megküldötte a mauzoleum tervezetét ennek fényképét stb.

Hogy a koszorú a mauzoleum melyik pontjában lesz elhelyezendő, arról már lapunk múlt számában említést tettünk. — Értesülésünk szerint az erre vonatkozó hivatalos átirat a fővárosi tanács részéről Poschich elnökhöz már megérkezett. — Ez átiratban bővebben fejti ki a fővárosi tanács a koszorú nagyságára vonatkozó tervezetét, valamint a talapzatnak méreteit, melyre a koszorú elhelyezendő lesz.

Hogy a koszorú ügye iránt, mily széles körű érdeklődés nyílt, az eddig legnagyobb tanúsága ama körülmény, hogy a városi képviselő testület tagjai közül eddig már fele föl többben esatlakoztak, eme a népköréből megindult mozgalomhoz, sőt maga a városnak hazafias polgármestere is 50 forintnyi összeggel járult az ügynek előmozdításához.

A városi képviselők közül eddig a következők járultak adományaikkal a koszorú elkészítéséhez:

- Bolf Antal
- Ciotta János
- Dr. Catti György
- Chiacchi Mihály
- Descovich Mihály
- Deseppi Camin
- Dr. Erdődi Béla
- Fletzer Ferencz
- Gelletich János
- Dr. Gelletich Miklós
- Giaccich Cosimo
- Henke József
- Kucich József
- Luppis A. F.
- Mohovich Emidio
- Malle Marzale
- Poschich A. F.
- Smoquina A. F.
- Segnan József
- Simonich Antal
- Thierry Frigyes
- Wild Antal
- Mayländer József
- Cante József
- Cosulich Kázmér
- Descovich Henrik
- Leard József
- Proklam János
- Verzenassi József

E névsorhoz értesülésünk szerint még többen szándékoznak esatlakozni. A városi képviselőtestület tagjai e tényről fényes bizonyítékát adták annak, hogy Deák Ferencz emlékében a nagy hazafi érdemeit melyeknek megbírása ma már pártszempontokon kívül áll, tisztelben tartják.

Midőn azonban e tényt benső örömmünk mellett regisztráljuk, nem mulasztjuk meg a jogosult megjegyzésünket arra nézve, hogy adandó alkalommal a pillanat komolyságának figyelemre méltatása, bizonyára szem előtt tartandó. Ez a legjobb mód arra nézve, hogy a fiumei városi képviselő testületnek igaz hazafiasága, senki által, és semmi körülmény között kétségbe ne vonathassék.

A Fumara Deltájának kisajátítása.

A Fiumara Deltájának kisajátítására vonatkozó tárgyalások a horvát főispán intézkedése szerint

voltak mesterek és tanítványok; ma már senki sem mutatja és vallja magát tanítványnak. A mostani olaszok egészen megelégednek arról, hogy a vatikáni stanzák s a Transfiguratio halhatatlan festőjének modora, míg Perugino oldala mellett dolgozott, a mester modora volt hogy a csodás colorista: Tiziano Vecelio fiatalságában egészen Giovanni Bellinót követte s Michelangelo maga is tizenégy évig dolgozott Domenico Ghirlandajo oldala mellett.

A művészet így szállt át egyik nemzedékről a másikra: a tanítvány így sajátította el a technikát, a kéz ügyességét s így gyakorolta szemeit, hogy könnyen megjárja a tárgyak a formák arányait, s végre maga is dolgozhasson természet után. Ennek a tanulmányozásnak ma már nagyon csekély nyomaira találunk. A mai festőknek nem az a vágyuk, hogy tanulják a művészetet, hanem hogy firtogtassák: mennyire jártasak a művészetben. Tanítványnak lenni előttük szégyenletes dolog. Ezért aztan csak a kiváló tehetségeknek s ezeknek is csak hosszas küzdelmek árán sikerül értékesíteni egyéniségüket, míg a nagy rész megmarad az örökös tapoga-

a f. évi november hó 28-án fog-nak megkezdetni. Ugy értesülünk hogy az ügy rendezését nagyobb elvi nehézségek nem fogják akadályozni.

Lisztforgalmunk.

1887. évi október hóban a következő mennyiségű magyar liszt érkezett vasuton Fiuméba és Triestbe:

	Fiume	Triest
Budapest	60,738.00 q.	11,957.96 q.
Debreczen	5,683.00 "	613.00 "
Losonc	4,145.00 "	710.20 "
Arad	4,138.00 "	714.85 "
Szeged	3,610.00 "	815.70 "
Nagy-Várad	2,853.00 "	— "
Zágráb	1,000.00 "	— "
Sziszek	917.00 "	663.00 "
Miskolcz	818.00 "	— "
Szatmár	510.00 "	— "
Bárcs	408.00 "	— "
Velenze	406.00 "	200.00 "
N. Kikinda	303.00 "	— "
Krajevce	204.00 "	— "
Füzine	106.00 "	— "
M. Sziget	102.00 "	— "
M.-Vasárhely	101.00 "	— "
Károlyváros	41.00 "	— "
Szolnok	— "	102.00 "
Csaba	— "	102.00 "

Összesen 86,083.00 q. 15,878.71 q.

A városi képviselőválasztások.

A városi képviselők fele részének mandátuma még e hó elejével lejárt. Az új választások határidejéül a fiumei kormány e hó 26-kát jelölte ki. — Pártnyilatkozatról e választásoknál alig lehet szó. — Ama töredéknek, mely bizonyos érhetetlen tendenciákat kormányellenes kopony alatt igyekszik érvényre juttatni, aligha sikerül, legalább ez idő szerint komolyabb és messzebb kihatású zavarkat előidézni. — Hogy a hazafias párt vezérferfiái eddig nagyobb mozgalmat meg nem indítottak, annak oka egyrésztől a választási határidő bizonytalanságában, másrésztől ama körülményben rejlett, hogy kerülni akartak egy fölösleges izgalmat, me-

képet akar nyújtani. Bejárhatja az újabb képtárat, a nevezetesebb műtermeket s még mindig ki van téve annak a veszélynek, hogy számot tevő tehetségeket vagy említés nélkül, vagy kevésbé sikerült alkotások után ítél meg olyan művészeket, kik összes működésük ismerése mellett, nagyobb elismerésre volnának érdemesek.

Be kell vallanom előlegesen, hogy az alább következő észrevételek is csak igen hézagos képet adhatnak az olasz művészet újabb fejlődéséről, s alig lesznek egyebek egy műbarát följegyzésnél ki szeretettel viseltek a szép iránt s kit a szerencsés véletlen abba a helyzetbe juttatott, hogy személyes ismeretséget köthetett néhány kiváló művészszel s láthatta a nagy közönség előtt többnyire elzárt műtermeket.

A mai olasz művészet sajátosságát mutatja a forrongásnak, a különböző iskolák és irányok harcának. Altfalános, mindjárt első pillanatra szembeötölő vonásai ma még nincsenek; mert hiszen az életnek, világos színek kedvelése olyan tulajdonság, melyet az újabb spanyol festőknél szintén megta-

lálhatunk s mely mindkét nemzetnél az örökké mosolygó, derűs és befolyása gyanánt jelentkezik. A festészeti módor a tulajdonképeni alkotás módja azonban a látványos hasonlatosság dacára is nagyon elütő a két nemzetnél. Míg a spanyolok jobb felelői kivétel nélkül tisztelben tartják a régi művészet tradíciót, s ezeknek alapján igyekeznek tovább fejleszteni tehetségüket; az olaszok mintegy szándékosan mellőzik a hagyományokat s gyakran egészen új ösvényen törnek előre kitűzött czéljuk felé. Ezért történik az, hogy annyi különböző irányra és iskolára egyetlen nemzet művészetében sem találunk, mint jelenleg az olaszoknál. Minden valamire való tehetség új és eredeti akar lenni és pedig nem csupán művészi kedély és feifogás dolgában, de technika tekintetében is. Jellemzetes olasz iskoláról ma még szó is alig lehet. Művészeti akadémiák, nyilvános és magán rajziskolák ma is nagy számmal vannak, nagyobb számmal talán, mint azelőtt; de a módszer hagyománya, a tradíciók láncolata, mely együttes stíly vagyis a szóknak régi értelmében vett iskolát alkothatna, teljesen hiányzik. Pár évtized előtt még

tőzés útján vagy később a szolgálai utánzás haláltan munkájára adja magát.

Itt vannak az újabb képtárok, tárlatok és műtermek hosszú során végig tekint: mindenütt e jelenségek nyomaival találkozunk. A legutóbbi turin kiállítás két ezernél több képével s ötszáz spanyol művével valószínű chaosát mutatja a legelrettetesebb irányoknak epügy, mint a földhöz tapadt, tehetéstelen és szolgálai utánzatnak látunk régi akadémikus modorban készült, gondosan rajzolt, de éde késen festett képeket; látunk erős naturalisticus érzékkel, de tanulmány és izlés nélkül tervezett compositiókat; látjuk a francia impresionisták térlődítást, de melletük viszont oly aprólékos gondnal készített képekre találunk, melyek Denner esetjének is becsületére válnának. Mindenütt a kísérletek és tapogatózások hosszú sora s némi hasonlatosság és egyöntetűség csak annyiban, hogy egy-egy kiválóbb tehetség, sikereivel maga közül nem tanítványokat, hanem utánazókat tud csoportosítani. És az ilyen példányképek rendszeren nem a régiéi körül, hanem az újabb nemzedék sorából támadnak.

lyet az indított nép köré hettek

E k a hazafias választás magatartás csejla o löltek r lik több fogunk rosi ké kik régt tartásuk érdemel

Egy ma

Erős meg a fi két árba Marseille a fiumei sen föl, lek mell Novembe francia vember rendeltet

A járn kapitány esti 9 órá vébe, h hogy me

A kü oly arán hullámcsanak nyon gadesé f part felé óra közö rös küzd a köölaj dorta, m jat veszt pott. A n ség ism ket azon szakadó re nem között, a radt egy gondolni, lyedő haj kis csóna elérni.

zomban a tak. A keztek a bejő k sikült képező s földre el gerészek zött meg tos men

A pa hirt adta hivatal k

Raka nali négyv esztlenség gőzöst, rendelte, kül meg hivatal é révalkapri nagyval kaviná M gyobb er munkálat hajót biz kavina r tőzkecsé hajót ug zós még tatta. Az csak is a zó munká tulástól vatal sze nyal élén

lyet az indokolatlanul korán megindított választási agitációk a népkörében előreláthatólag fölkeltettek volna.

E körülmények által indíttatva a hazafias párt vezérfelei csak masárnak tartanak értekezletet a választásokkal szemben követendő magatartásra nézve. Az értekezlet célja ezenkívül megállapítani a jelöltek névsorát, melyben, mint hírlík több oly polgárnak nevével is fogunk találkozni, kik eddig városi képviselők nem voltak, de kik régóta ismert hazafias magatartásuk által, a kijelölésre kiváló érdemeket szereztek.

Egy magyar brigd hajótörése Fiumében.

Erős szirokko szél mellett érkezett meg a fiumei rövbe a „Grobnik” nevű két árboczos magyar brigd. A hajó, mely Marsallehől érkezett ide üresen, hogy a fiumei kikötőben farakományt vehessen föl, utját egész Fiuméig, erős szelek mellett fölötté gyorsan tette meg. November 1-én indult el a fönnevezett francia kikötőből, s már a f. évi november hó 14-én tehát 14 nap alatt rendeltetési helyére érkezett.

A jármű, mely ek szemé zete Cöbrian kapitányon kívül 10 tengerészből állott, esti 9 óra tájban érkezett meg a kikötő rövbe, hol egyik horgonyját vetette ki, hogy megállapodjék.

A különben is erős szél éjfél tájban oly arányokat öltött, hogy a hatalmas hullámpárosok, valamint a szélviharnak nyomása a hajót, a horgonyok engedése folytán, mindinkább a sziklás part felé sodorták. Éjfél után két három óra között a legénységnek rendkívül erős küzdelme daczára, a hajót a vihar a köolajkikötő külső sziklagájához sodorta, miközben nemcsak kormányrudját vesztette el, de tágas léket is kapott. A nagy veszedelemben jutott legénység ismételt vészjelket adott, melyeket azonban a korom sötét éjszakán a szakadó esőben a révhivatal őrsége észre nem vehetett. — Ily körülmények között, a hajós személyzetnek nem maradt egyéb hátra mint a menekülésre gondolni. — Mialatt egyik részük a sülyedő hajón maradt, a másik rész egy kis csónakon igyekezett a szárazföldre elérni. A magasra torló hullámok azonban a túlterhelt csónakot fölborították. A tengerészek ezután úszva igyekeztek a szárazföldre elérni, s kétségbeesett küzdelmek árán valamennyiüknek sikerült is a közelj kikötő külső gátjait képező sziklakra, onnét pedig a szárazföldre eljutni. — A hajón maradt tengerészek az árbocza és a szárazföld között megerősített kötélzetet jutottak biztos menedékhelyre.

A partra jutott tengerészek azonnal hírt adtak a szerencsétlenségről a révhivatal közegének.

Rukavina Márton révkapitány hajnali négy óra tájban értesült a szerencsétlenségről, s nyomban reá a „Clotild” gőzöst, a szerencsétlenség színhelyére rendelte, a hová maga is késedelem nélkül megjelent. A vett hírt folytatva a révhivatal összes személyzete Szende Fülöp révkapitánnyal Crespi Ferenc révhadnaggyal a helyszínen termettek hol Rukavina Márton vezetése alatt a legnagyobb eréllyel fogtak hozzá a mentési munkálatokhoz. — Első teendő volt a hajót biztos helyre vontatni, a mi Rukavina révkapitány eréi, és gyors intézkedése folytán sikerült is. A sülyedő hajót ugyanis a „Clotild” vontató gőzös még ideje korán köolaj kikötőbe vontatta. Azonban még e biztos helyen is, csak is az oly leleményes és önfeláldozó munkával sikerült a hajót az elpusztulástól megmenteni, melyet a révhivatal személyzete Rukavina révkapitány élén kifejtett. Mialatt ugyanis a

hajó orrával a rivára nebezedett, a fölbir részét a fenék alá vont kötélzet által sikerült föntartani.

A mentési munkálatokat sikeresen előmozdították még a köolajfinomító gyár személyzete, kik Baracs igazgatóval jelentek meg, továbbá a riz hántoló, gyár emberei, kik szintén szivattyukkal termettek a veszedelem színhelyére.

A megfeszített munkának sikerült nagyban előmozdítva a buvár közreműködése, ki a hajóleket sikeresen betömte. A derék művészeket, s különösen Rukavina révkapitányt, méltán illeti meg önfeláldozásukért a legmelegebb elismerés.

Különféle hírek.

A Fehérváriak ajándéka a fiumei közjegyzőnek.

A fiumei derék közjegyző, Gellertich Miklós dr. fényes tanubizonyosságát adta Magyarország iránt érzett jó indulatának s nyíltan megmutatta, hogy ő jó magyar hazafi. Mikoron arról volt szó, hogy a Deák-szobor leleplezésénél Fiume küldött-szögileg képviseltesse magát, a városi közgyűlés az indítványt elvetette. Gellertich, kit városunk előkelő polgársága is előnyösen ismer, fölháborodott a közgyűlés eme határozata ellen s magyarán érző nemes szétől vezéreltetve, népgyűlést hívott egybe, melyen a fiumei nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy a Deák-szobrot egy művészi kivitelű ezüst-laszorával fogják földszíteni. Nyomban meg is indították a gyűjtést, mely eddigele mintegy 3000 forintot eredményezett. — Gellertich hazafias föllépése arra indította Havranek József polgármesterünket, hogy — tekintve ama szívélves viszonyt, a mely a székesfehérváriak és a fiumeiak között fönáll — a magyar-érelmü fiumei közjegyzőt a fehérváriak valamely meglepetésben részesítsék. Annak idején a fehérváriak sokszor kocinották a fiumei közjegyző egészségére, s a távollevő nem üríthetett poharat tisztelőivel. Hozy a baráti vonzalomról s tisztelőiről a fiumei közjegyző értesüljön, polgármesterünknek az a kitűnő ötlete támadt, hogy minden tisztelője s ismerőse Gellertichnek, egy palack saját termésü bort küldjön neki ajándékba. Az együtötetéség kedvéért az ajándékozók a bort valamennyien egy literes mohai vizes palackban küldék: egy palacknál többlet senki nem küldhet, s minden palackon kitüntetve lesz a küldő neve. A boros palackok Kovács Pálnál helyezendők el. Mint értesülünk, Havranek József polgármester e tárgyban közelebb aláírási ívet fog kibocsájtani. („S. ékes f. és Videke”)

Fésüs Béla minsteri osztálytanácsos e hét folyamán gróf Zichy Ágost kormányzó meghívása folytán Bécsbe utazott.

Tolnai Antal fiumei törvénytörési bíróságot szeptember 1-én értesülünk márgyol nap óta súlyos betegon fekszik.

Az orsz. középiskolai tanárgyesület, a városunkban tartott congressus alkalmával Velenczébe rendezett kirándulás költségeiről számolt be a fiumei tanári kör nov. 5-én tartott ülésében a rendező bizottság nevében Dr. Erdődi Béla főgyim. igazgató és kör elnök. A beszámoló eredménye 516 ft 63 kr. többletet mutat fel. Örömmel vette tudomásul a kör e jelentést, annál is inkább, mert a kirándulás előtt ugyan, annyi deficitet mutatkozott. Egyidejűleg gratulálnunk kell Dr. Erdődi kör elnöknek, ki nek buzgó közbenjárására sikerült a kirándulást közvejtő „Lloyd” gőzhajózási társulat igazgatóságának kieszközölni az említett jelentékeny összeg elengedését. Az összeg a tanárgyesület közpénztárába küldetett.

Ajándék. Egy magát megnevezni nemakaró a fiumei hadastyán egyesületnek 20 litot ajándékozott. Adami Dávid pedig 30 forintot adott át a városi tanácsnak a czéliből hozy eddig összeg egyenlő részekben a Clotild és Maria jótékony egyesületek között osztassék fel.

Időjárásunk. Az enyhébb napokat e hét elején hideg szeles idő váltotta föl, ugyannyira hévmérő újellenkint a fagy-pont alá szállott. A hét utóbbi napjain a derült időjárást viharos esős követte.

Tengerészeti hírek.

A hadi tengerészet köréből. A „Minerva” nevű hadi korvett e hó 15-én a pólai kikötőt visszaérkezett. — A „Meteor” hadi korvett hírt szerint nem sokára egy fontos kiküldetésre van kijelölve.

Adria hajók forgalma. A „Tisza” nevű Adriagözös Merlato kapitány vezetésével e hó 17-én Bordeauxba megerkezett. — A „Széchenyi” Adriagözös Zambelli kapitány parancsoksága alatt e hó 15-én Rio Janeiroból Triesztbe elindult.

Az o. m. Lloyd-társaság bevételei. Az osztrák-magyar Lloyd-társaság a f. évi szeptember hóban összesen 748.902 forintot vett be. Az összes bevétel a f. évi január hó 1-től kezdve oda érkezett és a vasuti tárákban raktározó külde-

A m. kir. államvasutak Fiume állomásán az oda érkezett szállítmányok késedelmes elhajózása kösetkeztében beállható ártortorlódás megelőzése végett a nagy. közm. és közl. m. kir. minsteriumnak magas engedélye alapján a f. é. november 13-tól kezdve oda érkező és a vasuti tárákban raktározó külde-

mények után további intézkedésig a fiumei kikötő tárák és szabad rakhelyek kezelőre tárgyában 1883-évi január hóban kiadott szabályzathoz tartozó díj-szabás III. szakaszában megállapított fekbérmentes idő fentartása mellett, az első négy napra 100 kgkint az eddigi (hetenkénti) 1 kr. helyett naponkint 0.5 krnyi, a további időre pedig naponkint és 100 kgkint a remles 0.5 krnyi fekbérmilleték szedetik be.

A német gabonavámok és a gabonapiac. A németországi gabonavámok valószínű Tölemése a kontinens gabonapiacain az utóbbi napokban fokozottabb tevékenység kifejtésére bírta az úzerkedést. A belöldi üzlet helyzete ezáltal lényegesen javult, mert a németországi gabonakereskedők biztosnak tekintvén a vámemelést idejekorán iparkodnak fölhalmozni készletiket. Ez okból az utóbbi napokban Ausztria-Magyarországból nagyobb mennyiségű buza és árpa szállított Németszágba. Bécsből az ősi határidőre beszállított összes buzát ugyanez okból Dalmémetrszágba, küldték. A belöldi gabonapiacokon uralgott árhanat-lás ezzel véget ér s remélhető, hogy a buza és ápaárak csakhamar emelkedni fognak.

A m. kir. államvasutak igazgatósága közzé teszi, hogy a vonalain feladásra került 1887 évi termésü, morzsola és zsákokba töltött nyers kukorica küldemények a m. közm. és közl. m. kir. Minister magas engedélye alapján további intézkedésig más árú, tehát más gabonamérfek előtt is, vagy is a beszolgáltatás sorrendén kívül, de hason-nemü kukorica küldemények sorrendjében fognak elszállíttatni.

Mócs Zsigmond

felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Battara P. könyvnyomdája, Fiume

Guadagno principale ev. 500,000 Marchi, o 625.000 Lire in oro.

Annunzio di fortuna. I guadagni sono garantiti dallo Stato.

Invito alla partecipazione alle probabilità di guadagni alle grandi estrazioni di premi garantiti dallo Stato di Amburgo, nelle quali debbono forzatamente uscire

marchi 8 Milioni 902,000.

In queste estrazioni vantaggiose che contengono, secondo il prospetto, solamente 93,000 lotti escono i guadagni seguenti vale a dire.

Guadagno principale ev. 500,000 Marchi.	26 guad. di 10000 Marchi
prime di 300,000 Marchi	56 guad. di 5000 Marchi
1 guad. di 200,000 Marchi	106 guad. di 3000 Marchi
2 guad. di 100,000 Marchi	256 guad. di 2000 Marchi
1 guad. di 80,000 Marchi	512 guad. di 1000 Marchi
1 guad. di 70,000 Marchi	739 guad. di 500 Marchi
2 guad. di 60,000 Marchi	149 guad. di 300,200,150 Mar.
1 guad. di 55,000 Marchi	28800 guadagni di 145 Marchi
1 guad. di 50,000 Marchi	7990 guad. di 124,100,94 Marchi
1 guad. di 40,000 Marchi	7850 guad. di 67,40,20 Marchi
1 guad. di 30,000 Marchi	total. 46,500 guadagni.
5 guad. di 15,000 Marchi	

che usciranno in 7 parti nello spazio di alcuni mesi.

Il guadagno principale della 1ª classe ammonta a 50.000 Marchi, aumenta si nella 2ª classe a 55.000 3ª classe a 60.000 4ª classe a 70.000 5ª classe a 80.000 6ª classe a 100.000, 7ª classe a 200.000 e col premio di 300.000 event. a 500.000 Marchi.

Per la prima estrazione di guadagni, ufficialmente fissata, costa il lotto originale intiero solo 3 fiorini 60 soldi V. A., 1/2 lotto originale solo 1 fiorin 80 soldi V. A., 1/4 lotto originale solo — 90 soldi V. A., ed io spedisco questi lotti originali garantiti dallo Stato (non promessa difesa) con piano munito del sigillo dello Stato anche nei paesi lontani contro invito affrancato dell'ammontare, più comodamente in una lettera assicurata. Ogni partecipante riceve immediatamente dopo l'estrazione la lista ufficiale delle vincite senza farne la domanda. Spedisce gratuitamente ed anticipatamente il piano ufficiale, munito del sigillo dello Stato che dimostra chiaramente le messe e la divisione dei prezzi nelle 7 classi.

Il pagamento e l'invio delle somme guadagnate

di fanno da me direttamente e prontamente agli interessati e sotto la discrezione più assoluta.

Graciosa domanda si può fare con mandato di posta e con lettera assicurata

Si pregano coloro che vogliono approfittare di questa occasione di dirigere fino al 25 di Novembre a. c. essendo vicina l'epoca dell'estrazione in tutta fiducia i loro ordini a

Samuel Heckscher senr.,
BANCHIERE E CAMBISTA, Amburgo (Germania)

